

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

Na temelju članka 191. stavka 2. Zakona o vodama (Narodne novine, br. 153/2009, 63/2011, 130/2011, 56/2013 i 14/2014) i članka 31. stavka 2. Zakona o Vladi Republike Hrvatske (Narodne novine, br. 150/2011), Vlada Republike Hrvatske je na sjednici održanoj _____ 2014. godine donijela

O D L U K U

O DAVANJU SUGLASNOSTI NA ODLUKU UPRAVNOG VIJEĆA HRVATSKIH VODA O POKRETANJU POSTUPKA ZA ZADUŽIVANJE HRVATSKIH VODA ZAJMOM RAZVOJNE BANKE VIJEĆA EUROPE ZA „PROJEKT ZAŠTITE OD POPLAVA“ TE O PRIHVAĆANJU „PROJEKTA ZAŠTITE OD POPLAVA“

I.

Daje se suglasnost na Odluku Upravnog Vijeća Hrvatskih voda KLASA: 003-06/14-01/6, URBROJ: 374-1-01-14-4 od 24. srpnja 2014. o pokretanju postupka za zaduživanje Hrvatskih voda za „Projekt zaštite od poplava“ zajmom u vrijednosti 40 milijuna eura kod Razvojne banke Vijeća Europe.

II.

Prihvaća se „Projekt zaštite od poplava“, u tekstu koji je Vladi Republike Hrvatske dostavilo Ministarstvo poljoprivrede aktom KLASE: 900-02/11-01/68, URBROJA: 525-12/0928-14-43 od 12.kolovoza 2014. godine.

III.

Zadužuje se Ministarstvo poljoprivrede da obavi sve potrebne poslove i vodi daljnje pripreme u skladu s eventualnim dodatnim zahtjevima Razvojne banke Vijeća Europe.

IV.

Ovlašćuje se Ministarstvo poljoprivrede da, putem Ministarstva financija i Ministarstva vanjskih i europskih poslova, u ime Vlade Republike Hrvatske, uputi Razvojnoj banci Vijeća Europe zahtjev za zajam za Projekt iz točke II. ove Odluke, radi pokretanja postupka pripreme i odobrenja zajma.

V.

Ova Odluka stupa na snagu danom donošenja.

PREDSJEDNIK

Zoran Milanović

KLASA:
URBROJ:
Zagreb,

OBRAZLOŽENJE UZ ODLUKU

Uvodno:

Predmetnom Odlukom predlaže se Vladi Republike Hrvatske da prihvati financiranje Projekta „Zaštita od poplava” (u daljnjem tekstu: Projekt) putem zajma Razvojne banke Vijeća Europe (u daljnjem tekstu: CEB), te da izda suglasnost za upućivanje službenog zahtjeva CEB-u radi pokretanja postupka pripreme i odobrenja zajma za predmetni Projekt.

Zaštita stanovništva i materijalnih dobara od poplava i drugih oblika štetnog djelovanja voda jedan je od temeljnih ciljeva upravljanja vodama. Zbog nedovoljnih financijskih sredstava za nova ulaganja, većina postojećih sustava još uvijek nije dovršena i na mnogim područjima ne pruža odgovarajuću razinu zaštite. Procjenjuje se da je tek oko 1/3 površine Republike Hrvatske koja bi inače bila izložena plavljenju, na zadovoljavajući način zaštićeno postojećim sustavima zaštite od poplava. Raspoloživa sredstva iz izvornih prihoda Hrvatskih voda nisu dovoljna za izgradnju i rekonstrukciju sustava zaštite od štetnog djelovanja voda dinamikom predviđenom u Strategiji upravljanja vodama („Narodne novine“, broj 91/08) i Nacrtu Višegodišnjeg programa gradnje regulacijskih i zaštitnih vodnih građevina i građevina za melioracije za razdoblje 2013-2017.

Stanovništvo, gospodarske aktivnosti, ekološki resursi i kulturna baština Republike Hrvatske su dodatno ugroženi novim hidrološkim uvjetima uzrokovanim globalnim klimatskim promjenama, koje uključuju pojave ekstremno velikih količina oborina u kratkim vremenskim intervalima.

Projektom će se unaprijediti, obnoviti i dograditi postojeći sustav zaštite od poplava kako bi se ostvarila viša razina zaštite stanovništva na prioritetnim riječnim slivovima u Republici Hrvatskoj, čime će se smanjiti javljanje poplava i njihovi negativni društveno-gospodarski utjecaji u smislu gubitka ljudskih života, materijalnih šteta na privatnoj imovini, javnoj infrastrukturi i ostaloj vrijednoj imovini, smanjenja gospodarskih aktivnosti, uništavanja poljoprivrednog zemljišta i sl.

Projekt će pridonijeti postupnom usklađivanju operativnih programa zaštite od poplava sa strateškim načelima vodnoga gospodarstva podržanima na nacionalnoj razini i harmoniziranim sa standardima EU u području vodne politike.

Procijenjena vrijednost Projekta je 80 milijuna eura, uključujući PDV, od čega bi se 50% financiralo predmetnim zajmom, a 50% iz izvornih prihoda Hrvatskih voda. Predviđena je provedba projekta u razdoblju od 2015.-2018. godine, s otplatom zajma do 2027. godine. Prema dostavljenom Prikazu Projekta predviđa se plan povlačenja sredstava na način da će zajmoprimac tražiti rok povrata zajma od dvadeset godina, uz fiksnu ili promjenjivu kamatnu stopu, uz razdoblje počeka od pet godina. Sukladno trenutnim projekcijama predviđa se povlačenje i otplata zajma prema podacima navedenim u Obrascu za procjenu fiskalnog učinka, dok će se konačni uvjeti korištenja zajma i otplate zajma utvrditi tijekom pregovora u koracima koji slijede.

Sredstva za otplatu zajma planirati će se na razdjelu Ministarstva financija do maksimalnog godišnjeg iznosa 38.403.323 kn, a osigurati će se iz izvornih prihoda Hrvatskih voda.

Projektom je predviđena izgradnja 25 projekata zaštite od poplava i višenamjenskih projekata sa komponentom zaštite od štetnog djelovanja voda ukupne vrijednosti 74,3 milijuna eura (prema indikativnoj listi odobrenoj od strane CEB-a), uz komponentu institucionalnog jačanja ukupne vrijednosti 5,7 milijuna eura, koja obuhvaća studije slivova za potrebe planiranja upravljanja poplavnim rizicima i pripreme projekata za sufinansiranje iz EU

fondova, izradu sustava za prognoziranje poplava i podršku aktivnostima Jedinice za pripremu i provedbu Projekta.

Odbor za ocjenu projekata CEB-a je u srpnju 2014. godine razmotrio predmetni Projekt i preporučio Upravnom vijeću CEB-a odobrenje Projekta, odnosno odobrenje sufinanciranja Projekta putem predmetnog zajma.

Temeljem očekivanog velikog društvenog utjecaja Projekta i čvrstog institucionalnog okvira za provedbu Projekta, Upravnom odboru CEB-a je preporučeno odobrenje darovnice u vidu popusta na kamate u iznosu od 1 milijun eura.

Formalno odobrenje zajma donosi Upravno vijeće CEB-a, kojem treba prethoditi službeni zahtjev Republike Hrvatske radi pokretanja postupka pripreme i odobrenja zajma, s čijom pripremom će se moći započeti nakon donošenja ove Odluke Vlade Republike Hrvatske. Istom Odlukom daje se suglasnost na Odluku Upravnog Vijeća Hrvatskih voda radi pokretanja postupka pripreme i odobrenja zajma za Projekt.

Slijedom svega gore navedenog Ministarstvo poljoprivrede predlaže donošenje Odluke Vlade Republike Hrvatske sa obrazloženjem pojedinih točaka kako slijedi:

Uz točku I.

Točkom I. Vlada Republike Hrvatske daje suglasnost na Odluku Upravnog Vijeća Hrvatskih voda KLASA: 003-06/14-01/6, URBROJ: 374-1-01-14-4 od 24. srpnja 2014. o pokretanju postupka za zaduživanje Hrvatskih voda za Projekt iz točke I. ove Odluke.

Uz točku II.

Točkom II. Vlada Republike Hrvatske prihvaća „Projekt zaštite od poplava“ koje je ovo ministarstvo dostavilo Vladi Republike Hrvatske aktom KLASE: 900-02/11-01/68, URBROJA: 525-12/0928-14-43, a koji je pozitivno ocijenjen od strane Odbora za ocjenu projekata Razvojne banke Vijeća Europe.

Uz točku III.

Točkom III. zadužuje se Ministarstvo poljoprivrede da obavi sve potrebne poslove i vodi daljnje pripreme u skladu s eventualnim dodatnim zahtjevima CEB-a.

Uz točku IV.

Točkom IV. ovlašćuje se Ministarstvo poljoprivrede da, putem Ministarstva financija i Ministarstva vanjskih i europskih poslova, u ime Vlade Republike Hrvatske, uputi CEB-u zahtjev za zajam za Projekt iz točke II., radi pokretanja postupka pripreme i odobrenja navedenog zajma.

Uz točku V.

Točkom V. utvrđeno je stupanje na snagu predmetne Odluke.

PROJEKT ZAŠTITE OD POPLAVA

Prikaz Projekta

(kako je prezentiran Odboru za ocjenu projekata CEB-a, u srpnju 2014. godine)

PROJEKT ZAŠTITE OD POPLAVA

1. OPIS PROJEKTA

Pozadina

Zbog svojih geomorfoloških i klimatskih karakteristika – veliki gorsko-planinski predjeli s obilnim oborinama i plodnim podnožjima – Hrvatska je izložena povremenim ozbiljnim poplavama. Postupnim naseljavanjem stanovništva i intenziviranim korištenjem zemljišta u poljoprivredne svrhe na poplavnim područjima u zadnja dva stoljeća povećala se potreba za učinkovitim sustavima zaštite od poplava kako bi se spriječile ljudske žrtve i potencijalna šteta za stanovništvo, imovinu i infrastrukturu.

Hrvatska je ujedno i jedna od država s najvećom biološkom raznolikošću u Europi. Njezin teritorij karakteriziraju značajna močvarna područja, osobito na poplavnim područjima Drave, Dunava, Save i Neretve. Kao dom ugroženih vrsta, ta su područja od posebne ekološke važnosti i njihova je zaštita ključna za očuvanje biološke raznolikosti. Njihova izloženost rizicima od poplava zahtijeva provedbu sveobuhvatnih mjera zaštite od poplava osmišljenih kako bi se krhke ekosustave zaštitilo od velike i potencijalno nepovratne ekološke štete.

Značajniji radovi na uređenju vodotoka i zaštiti od poplava na nekim su područjima počeli već u 19. stoljeću, no tek je krajem 60-ih godina 20. stoljeća po prvi put osmišljen kompleksan sustav zaštite od poplava koji je djelomično izveden tijekom 70-ih i 80-ih godina 20. stoljeća. Sveukupno, izgrađeno je više od 4.000 km obrambenih nasipa koji pružaju različite razine zaštite od poplava. U suradnji s ostalim korisnicima voda i zemljišta, izgrađeno je 60-ak višenamjenskih akumulacija ukupnog volumena od oko 1 milijardu m³. Uz to, izgrađeno je 40-ak brdskih retencija, a na slivu rijeke Save djelomično je formirano 5 velikih nizinskih retencija ukupnog volumena od oko 1,6 milijarde m³. Izvedena je i kanalska mreža. Izgrađena su tri velika oteretna kanala ukupne duljine oko 60 km, kao i spojni kanali, te oko 900 km lateralnih kanala za površinsku odvodnju duž branjenih područja.

Međutim, zbog nedostatka financijskih sredstava za nova ulaganja, većina postojećih sustava još uvijek nije dovršena i na mnogim područjima ne pruža odgovarajuću razinu zaštite. Unatoč novijim regulatornim kretanjima, raspoloživa financijska sredstva još uvijek nisu dovoljna za zadovoljenje ukupnih potreba za razvoj i proširenje kapitalnih investicija u sektoru zaštite od poplava. U isto vrijeme, nedavne mjere fiskalne konsolidacije dovele su do pojačanih pritisaka na kapitalna ulaganja i smanjile sredstva dodijeljena iz državnog proračuna.

Slijedom toga, cjelokupna učinkovitost sustava zaštite od poplava nije se značajnije poboljšala u zadnjih 20 godina. Procjenjuje se da je tek oko 1/3 površine Hrvatske koja bi inače bila izložena plavljenju, na zadovoljavajući način zaštićena danas izgrađenim i učinkovitim sustavima zaštite od poplava.

Stabilnost i sigurnost građevina i sustava za zaštitu od poplava dodatno su oslabljeni novim hidrološkim uvjetima uzrokovanim globalnom promjenom klime, koju karakterizira pojava ekstremno velikih količina oborine u kratkim vremenskim intervalima. Učestalo javljanje ekstremnih hidroloških uvjeta ugrožava stabilnost postojećih hidrotehničkih građevina i pridonosi ubrzanju erozije riječnog korita. U kombinaciji s utjecajem ljudskih aktivnosti na okoliš, te značajke ugrožavaju ispravno funkcioniranje sustava zaštite od poplava, a u konačnici i sigurnost i održivu gospodarsku aktivnost lokalnog stanovništva.

Ciljevi

Projektom će se unaprijediti, obnoviti, dovršiti i urediti postojeći sustav zaštite od poplava kako bi se ostvarila visoka razina zaštite stanovništva na prioritetnim riječnim slivovima u RH, čime će se smanjiti javljanje poplava i njihovi negativni društveno-gospodarski utjecaji u smislu gubitka ljudskih života, materijalnih šteta na privatnoj imovini, javnoj infrastrukturi i ostaloj vrijednoj imovini, smanjene gospodarske aktivnosti, uništavanja poljoprivrednog zemljišta itd.

Predloženi je projekt dio većeg višegodišnjeg programa Višegodišnjeg programa gradnje regulacijskih i zaštitnih vodnih građevina i građevina za melioracije (u nastavku „Program“) koji uključuje investicije povezane s izgradnjom regulacijskih i zaštitnih vodnih građevina, kao i izradu i provedbu nacionalnog Plana upravljanja vodnim područjima i Plana upravljanja rizicima od poplava, planirane u razdoblju od 2013. do 2022. godine. Program su izradile Hrvatske vode, agencija nadležna za zaštitu od poplava u RH, za koje se očekuje da će djelovati kao provedbena agencija predloženog projekta (vidjeti 1.3 niže).

Kao dio gore spomenutog Programa za razdoblje 2013.-2022., predloženi je *Projekt* usklađen s relevantnim nacionalnim strateškim dokumentima već donesenima za vodni sektor: (i) Zakon o vodama usvojen u prosincu 2009., (ii) Strategija upravljanja vodama usvojena 2008. za razdoblje 2009.-2038., (iii) Operativni program „Zaštita okoliša“ 2007.-2009.; te (iv) Nacionalni strateški referentni okvir 2007.-2013. Kao takav, očekuje se da će *Projekt* pridonijeti postupnom usklađivanju operativnih programa zaštite od poplava sa strateškim načelima vodnoga gospodarstva podržanima na nacionalnoj razini harmoniziranim s standardima EU u području vodne politike.

Korisnici i kriteriji prihvatljivosti

Projektom će se smanjiti rizici od poplava širom Hrvatske, a bit će konkretnije usmjeren na stanovništvo koje živi na području visokog rizika od poplava na oba vodna područja, rijeke Dunav i jadranskom vodnom području.

Identificiranje potprojekata su na lokalnoj razini pokrenuli vodno-gospodarski odjeli Hrvatskih voda. U skladu s preporukom CEB-a da se pojedini potprojekti grupiraju u veće

sustave zaštite od poplava, Hrvatske vode su prvotno identificirale popis od 373 potprojekata grupiranih unutar 111 većih sustava zaštite od poplava od regionalne važnosti.

Slijedeći preporuke CEB-a, Hrvatske vode su potom pristupile iscrpnom procesu određivanja prioriteta koristeći kombinaciju ekonomskih pokazatelja i kriterija ocjenjivanja kako bi se maksimalno povećao društveno-gospodarski učinak *Projekta*. Glavni ekonomski pokazatelj korišten u procesu određivanja prioriteta bila je ukupna investicijska vrijednost sustava, budući da se to smatralo primjerenom zamjenskom vrijednošću društveno-gospodarskih koristi koje se očekuju od sustava (izbjegnuta šteta i ostale koristi). Potom je za svaki projekt izračunat rezultat prema određivanju prioriteta, pri čemu je u obzir uzeto nekoliko drugih kriterija osim investicijske vrijednosti sustava, kao što su:

- važnost sustava;
- višenamjenski karakter sustava;
- zaštićeno stanovništvo;
- zaštićena infrastruktura;
- mogućnost izvedbe u fazama;
- stupanj dovršenosti postojećeg sustava;
- pripremljenost projektne dokumentacije i dozvola;
- javna rasprava;
- ekološke koristi.

Na kraju je pomoću posebne formule izračunat ponderirani rezultat kako bi se dobio konačan poredak potprojekata. Popisi odabranih potprojekata dostavljani su CEB-u u svakoj fazi procesa, čime je bila osigurana puna transparentnost procesa određivanja prioriteta, a CEB-u je omogućeno davanje preporuka i traženje korekcija, prema potrebi.

Nakon toga, od prvotno identificirana 373 potprojekta, odabrano je 155 pojedinačnih potprojekata grupiranih u 15 većih sustava zaštite od poplava. Vodeći računa o ograničenom vremenskom okviru i financijskom opsegu predviđenom za predložen CEB-ov *Projekt*, taj je popis dodatno sužen kako bi uključio samo 25 prioriternih potprojekata grupiranih u 12 većih sustava obrane od poplava, koji sada čine opseg predloženog *Projekta*, predstavljenog u Prilogu A. Neki od preostalih potprojekata mogli bi biti razmotreni za financiranje u sklopu kasnijeg zajma koji bi se ocijenio u kasnijoj fazi, na temelju ishoda i rezultata predloženog *Projekta*, uključujući zaključke studija koje će se financirati u okviru ovog *Projekta*.

Tijekom provedbe *Projekta* možda će trebati korigirati indikativni popis identificiranih potprojekata kako bi se dodatno optimizirao društveno-gospodarski učinak *Projekta*. Zajmoprimac stoga može zamijeniti određene potprojekte navedene na popisu u Prilogu A, pod uvjetom da takva zamjena ne djeluje niti na osnovu niti na (društvene) ciljeve projekta. CEB će zatražiti da bude informiran o razlozima predloženih zamjena. Uz to, za potprojekte veće od 3 milijuna EUR ili one za koje je potrebna procjena utjecaja na okoliš bit će potrebno CEB-ovo odobrenje prije dodjele sredstava.

Projektne komponente/aktivnosti

Predloženi CEB-ov *Projekt* sastojat će se od sljedeće dvije komponente:

- Komponenta 1. – ulaganja u sustave obrane od poplava (projektiranje, građenje i nadzor);
- Komponenta 2. – Institucionalno jačanje (oprema, tehnička pomoć i obuka).

Komponenta 1. – Sustavi obrane od poplava

Očekuje se da će 1. komponenta obuhvaćati čitav niz građevinskih i hidrotehničkih radova s ciljem zaustavljanja ubrzane erozije riječnih obala, preoblikovanja i korigiranja riječnih korita kroz iskapanja, nasipavanja i reguliranja profila, učvršćivanja zaštitnih nasipa i povećavanja stabilnosti vodotoka. Projekt će uključivati i obnovu i proširenje nasipa i kanala, zajedno s nizom neophodnih sigurnosnih hidrotehničkih radova za unapređivanje i nadogradnju opreme i instalacija za zadržavanje voda, kao način unapređivanja upravljanja rizicima od poplava. Te će se aktivnosti financirati u sklopu CEB-ovog područja djelovanja „prirodne ili ekološke katastrofe“.

Budući da je višenamjenski karakter sustava obrane od poplava bio jedan od kriterija odabira korištenih u procesu određivanja prioriteta potprojekata, očekuje se da bi neki od potprojekata koji bi se financirali u sklopu *Projekta* mogli donijeti dodatne koristi, pored onih povezanih s aktivnostima na zaštiti od poplava. Kao što je vidljivo iz indikativnog popisa potprojekata u Prilogu A, jedan potprojekt (akumulacija Šumetlica) je višenamjenska akumulacija koja će omogućiti smanjivanje poplava na predmetnom području, a istovremeno osigurati opskrbu vodom za dva obližnja mjesta, smanjiti prekide u opskrbi vodom za priključeno stanovništvo, te osigurati vodu za navodnjavanje okolnih sušnih područja tijekom ljeta.

Projektom će se financirati izrada tehničke dokumentacije, uključujući izradu studija izvedivosti, studija utjecaja zahvata na okoliš i prirodu, projektne dokumentacije potrebne za ishodenje građevinskih dozvola, te dokumentacije za nadmetanje.

Komponenta 2. – Institucionalno jačanje

Pored gore navedenih ulaganja, CEB-ova će se sredstva koristiti i za unapređivanje operativnog upravljanja rizicima od poplava kao i za izravnu provedbu mjera zaštite od poplava posredstvom ciljanih mjera jačanja kapaciteta. To bi uključivalo konzultantske usluge, nabavu opreme, uključujući hardver i softver, te obuku osoblja, a bilo bi usmjereno na:

- Izradu studija za riječne slivove: Takve će se studije provoditi u svrhu definiranja optimalnih mjera za upravljanje rizicima od poplava na 15 prioriternih sustava zaštite od poplava definiranih procesom određivanja prioriteta. Pomoću tih studija moći će se bolje definirati višegodišnji planovi upravljanja rizicima od poplava i bolje procijeniti društveno-gospodarski učinak svakog pojedinog sustava i potprojekta na temelju rezultata hidrauličkog modeliranja, izrada karata opasnosti od poplava i karata rizika od poplava, te kvantitativnih ocjena rizika od poplava.
- Razvoj i primjenu modernog sustava za prognoziranje poplava koji će se temeljiti na matematičkom, hidrološkom i hidrauličkom modeliranju meteorološki prognoziranih oborina. Ova će aktivnost uključivati nabavu softvera i hardvera za modeliranje i konzultantske ugovore za razvoj modela, provedbu operativnog sustava prognoziranja i obuku djelatnika Hrvatskih voda. Ovim potonjim će se nadopuniti ulaganja u infrastrukturu zaštite od poplava, planirana u sklopu 1. komponente, što će Hrvatskim vodama omogućiti bolje predviđanje javljanja ekstremnih hidroloških događaja, unapređivanje operativne obrane od poplava i, u konačnici, smanjivanje šteta i rizika za stanovništvo.

- Podršku Hrvatskim vodama u provedbi *Projekta* (obuka osoblja, ugovori o specijalističkim konzultantskim uslugama, mjere za informiranje i komuniciranje s javnošću).

Očekuje se da će te mjere pridonijeti jačanju dugoročne održivosti *Projekta* i mogućnosti njegove replikacije. Rezultati studija za riječne slivove mogli bi se na primjer koristiti za daljnje unapređivanje analiziranja i određivanja prioriteta potprojekata ako bi CEB bio uključen u potencijalnu drugu fazu predmetnog CEB-ovog *Projekta*.

Upravljanje projektom

Projekt će se provoditi pod okriljem Ministarstva poljoprivrede RH, a putem Hrvatskih voda (HV). Ministarstvo poljoprivrede će nadgledati korištenje CEB-ovog zajma i izvještavati CEB posredstvom svoje Uprave vodnoga gospodarstva, na temelju informacija o potprojektima koje će joj dostavljati HV.

Pod nadležnošću Ministarstva poljoprivrede, HV su javna ustanova nadležna za osmišljavanje, razvoj, redovno ažuriranje i provedbu operativnih programa na području upravljanja vodama, uključujući opskrbu vodom za piće i odvodnju i pročišćavanje otpadnih voda, kao i zaštitu od poplava i zaštitu od štetnog djelovanja voda. Na području zaštite od poplava, svoj zadatak obavljaju kroz Sektor zaštite od štetnog djelovanja voda i 6 regionalnih vodno-gospodarskih odjela.

U sklopu predloženog CEB-ovog *Projekta*, Hrvatske vode su odgovorne za sljedeće:

- Odobravanje financijske i tehničke prihvatljivosti pojedinačnih projekata kroz redovni pregled tehničke dokumentacije, uključujući, prema potrebi, pregled projektne dokumentacije;
- Planiranje potrebnih iznosa za financiranje *Projekta* u godišnjim Planovima upravljanja vodama, uključujući transfere iz Državnog proračuna i CEB-a, i osiguravanje njihove dodjele odgovarajućim potprojektima;
- Provođenje procesa nabave i nadzor nad provedbom ugovora o izvođenju radova, nabavi robe i pružanju usluga sklopljenih s konzultantima/izvođačima;
- Puštanje građevina izgrađenih u sklopu *Projekta* u rad i skrb o njihovom valjanom upravljanju i održavanju od strane nadležnih lokalnih službi Hrvatskih voda;
- Izvještavanje o provedbi *Projekta* posredstvom resornog Ministarstva do pune otplate zajma;
- Pružanje informacija glavnim dionicima (lokalne samouprave i šira javnost) za vrijeme provedbe, koristeći osobito internetski portal HV-a i lokalne medije.

Svakodnevnom provedbom odabranih investicijskih potprojekata bavit će se lokalne Službe HV-a nadležne za zaštitu od poplava iz vodno-gospodarskih odjela pod sveobuhvatnim nadzorom Sektora zaštite od štetnog djelovanja voda.

CEB je tijekom ocjene *Projekta* zatražio da se unutar Hrvatskih voda uspostavi namjenska Jedinica za provedbu projekta (JPP) i da bude u potpunosti operativna prije isplate prve tranše zajma. JPP je osnovana nakon CEB-ove druge misije ocjene u veljači 2014. i CEB-u su dostavljeni detaljni podaci o osoblju i organizacijskom ustroju JPP-a (Prilog B). CEB je zatražio da se CEB-u prije prve isplate dostavi Priručnik za provedbu u kojemu će biti detaljno opisan

način na koji će JPP raditi s lokalnim službama HV-a nadležnima za zaštitu od štetnog djelovanja voda. JPP će biti nadležna za nabavu i ugovaranje.

Što se odvijanja radova tiče, CEB bi financirao investicijske rashode planirane za odabrane potprojekte u skladu s njihovim apsorpcijskim kapacitetom.

Načini komunikacije kako bi se osigurala odgovarajuća vidljivost CEB-a u predloženom projektu bit će određeni u Okvirnom ugovoru o zajmu koji će se potpisati sa Zajmoprimcem. Od JPP-a će se tražiti da u narativnom dijelu redovnih izvješća o nadzoru izvijesti o priopćenjima za tisak i pokrivenosti u medijima. Tijekom izvođenja radova CEB mora biti naveden na pločama postavljenim na gradilištu.

Aspekti nabave i usklađenosti

Nabava se mora provoditi u skladu s CEB-ovim postupcima nabave.

U skladu s CEB-ovim Smjernicama o savjesnom postupanju i dužnoj pažnji, Preporukama Radne skupine za financijske aktivnosti (FATF) i Direktivom 2005/60/EC EU, Banka je identificirala jedinice (vidjeti gornje poglavlje 1.6) i ljude već zadužene za provedbu i nadzor *Projekta* i nisu utvrđeni nikakvi konkretni problemi.

Aspekti zaštite okoliša

U travnju 2014. CEB je proveo misiju ocjene aspekata zaštite okoliša u svrhu provjere aspekata zaštite okoliša potprojekata koji zahtijevaju procjenu utjecaja na okoliš i/ili procjenu utjecaja na okoliš i prirodu i u svrhu obilaska odabranih lokacija potprojekata.

Na misiji je potvrđeno da su nadležna tijela provela ocjenu o potrebi procjene utjecaja zahvata na okoliš za svih 25 identificiranih potprojekata (vidjeti Prilog A.). Predmetna su tijela zaključila da je za 9 od 25 potprojekata potrebna procjena utjecaja zahvata na okoliš i/ili prirodu. Izvješća o procjeni utjecaja zahvata na okoliš i prirodu izradili su ovlašteni konzultanti. Elaborati prethodne ocjene prihvatljivosti izrađeni su za projekte smještene u blizini zaštićenih područja prirode.

Kao dio postupka procjene utjecaja zahvata na okoliš, lokalnim dionicima je u razdoblju od 6 tjedana u općinama omogućen pristup informacijama o okolišu. Savjetovanje s javnošću je provedeno kroz sastanke u gradskim vijećnicama uključenih zajednica. Javnost je dobro prihvatila projekte budući da ljudi općenito razumiju potrebu radova na zaštiti od poplava, a negativni društveni utjecaji su ograničeni.

U zaključcima CEB-ove misije ekološke ocjene istaknuto je sljedeće:

- (i) CEB-u je dostavljena sva tražena dokumentacija vezana uz pitanja zaštite okoliša;
- (ii) Proces ocjene o potrebi procjene utjecaja zahvata na okoliš proveden je u skladu s važećim zakonskim propisima i u skladu s Direktivom EU o procjeni utjecaja zahvata na okoliš i Politikom zaštite okoliša CEB-a; te

(iii) Na temelju dokumentacije i nalaza misije, ne očekuje se da će ijedan od pregledanih potprojekata izazvati značajnije nepovratne štetne utjecaje na okoliš i/ili društvo.

Pored gore spomenutog postupka ocjene o potrebi procjene utjecaja zahvata na okoliš, Ministarstvo poljoprivrede je pokrenulo stratešku procjenu utjecaja Višegodišnjeg programa 2013.-2022. na okoliš u skladu s odredbama Zakona o zaštiti okoliša (NN 110/07) i Uredbe o strateškoj procjeni utjecaja plana i programa na okoliš (NN 64/08).

U skladu s CEB-ovom politikom zaštite okoliša i u svjetlu činjenice da se Projekt sastoji od više potprojekata, od kojih će neki zahtijevati procjenu utjecaja na okoliš, Projekt je svrstan u kategoriju „FI“.

Plan provedbe

Četiri potprojekta uključena u indikativni popis potprojekata započela su 2013. (s datumom ugovaranja krajem 2013.). Ti su potprojekti tijekom ocjene procijenjeni tehnički prihvatljivima i smatrat će se prihvatljivima za financiranje u sklopu *Projekta*, pod uvjetom da se Ugovor o zajmu potpiše tijekom 2015. godine.

Neovisno o potprojektima koji su već pokrenuti vlastitim sredstvima Zajmoprimca, planira se da će se *Projekt* provoditi kroz razdoblje od četiri godine (2015.-2018.).

Zajmoprimac prima na znanje CEB-ov zahtjev da se zajam isplati u najmanje dvije tranše i da se sredstva mogu isplaćivati u skladu s apsorpcijskim kapacitetom *Projekta*. Zajmoprimac očekuje da će CEB-ov zajam moći povući u jednakim tranšama od oko 10 milijuna eura u svakoj od 4 godine provedbe.

U skladu s time, Zajmoprimac očekuje da će čitav zajam biti u potpunosti dodijeljen za prihvatljive izdatke do 31. prosinca 2018., što je predviđeni datum završetka projekta. Predviđeni datum zatvaranja projekta je 30. lipnja 2019.

2. DRUŠTVENI UČINAK

Od *Projekta* se očekuju znatni društveni učinci u smislu bolje zaštite stanovništva od potencijalno razornih učinaka poplava širom Hrvatske. *Projekt* će imati velik pozitivan društveno-gospodarski učinak time što će spriječiti štetu na imovini, infrastrukturi i kulturnim dobrima i smetnje u gospodarskoj aktivnosti na područjima koja trenutno nisu dovoljno zaštićena od poplavnih rizika.

Na temelju CEB-ovih preporuka danih prilikom ocjene, Hrvatske vode su provele detaljan proces određivanja prioriteta koristeći kombinaciju ekonomskih pokazatelja i kriterija evaluacije u skladu sa zahtjevima Banke u sektoru (vidjeti gornje poglavlje 1.4). Time se identificiralo 25 prioriternih potprojekata grupiranih u 12 prioriternih sustava obrane od poplava koji čine opseg predloženog *Projekta*. CEB smatra da je taj proces proveden kvalitetno i transparentno, što se smatra da će omogućiti bolje usmjeravanje investicija i, na kraju, poboljšati ukupni društveno-gospodarski učinak *Projekta*.

Prema konzervativnim procjenama koje su izradile Hrvatske vode, broj stanovnika koji će imati izravne koristi od projekta trebao bi se kretati negdje oko 150.000 ljudi, na temelju Popisa stanovništva iz 2011.

Pored pozitivnih učinaka očekivanih od aktivnosti na obrani od poplava koje čine glavninu predviđenog *Projekta*, očekuje se da će višenamjenski karakter nekih od odabranih potprojekata stanovništvu donijeti dodatne koristi.

Konkretno, višenamjenska akumulacija Šumetlica bi trebala smanjiti poplave na tom području, uz istovremeno postizanje sljedećih rezultata:

- (i) osigurati opskrbu vodom stanovništva u obližnjim mjestima (od kojih 43% trenutno nisu priključena na vodoopskrbne sustave);
- (ii) smanjivanje prekida u opskrbi vodom priključenih stanovnika (trenutno pogođeni prekidima u opskrbi 4-6 tjedana godišnje); te
- (iii) ljeti osigurati vodu za navodnjavanje na okolnim sušnim područjima.

3. FINANCIRANJE PROJEKTA

Izravni troškovi projekta

Vrijednost predmetnog Projekta procjenjuje se na oko 80 milijuna EUR s PDV-om. Hrvatske vlasti traže da CEB sudjeluje sa zajmom od 40 milijuna EURa kojim bi se pokrilo 50% potrebnih planiranih sredstava za financiranje Projekta do njegovog završetka. Ostatak sredstava osigurat će Hrvatske vode iz vlastitih izvora.

I dok će prva komponenta uključivati čitav niz troškova vezanih uz provedbu potprojekata (projekti, nabava, građenje, oprema i nadzor), drugom će se komponentom financirati aktivnosti vezane uz institucionalno jačanje, tako da će obuhvaćati stavke kao što su konzultantske usluge, nabava opreme, uključujući hardver i softver, obuku osoblja, ugovore o specijalističkim konzultantskim uslugama, kampanje jačanja svijesti itd. (više informacija o komponentama projekta u prethodnom poglavlju 1.5). Kako Hrvatske vode kod projekata ovog tipa podliježu plaćanju PDV-a, a država im ne nadoknađuje izdatke vezane uz PDV, PDV će se smatrati prihvatljivim troškom na Projektu.

Zajmoprimac za CEB-ov zajam bit će Republika Hrvatska koju će predstavljati Ministarstvo financija.

Tablica 1. u nastavku sadrži indikativnu raščlambu izdataka po komponentama.

NAMJENA	Procijenjeni troškovi (EUR)
<u>1. komponenta – Sustavi zaštite od poplava</u>	74,347,888
1.a – Građevinski radovi	68,347,888
1.b – Projektna dokumentacija i nadzor građenja	6,000,000
<u>2. komponenta – Institucionalno jačanje</u>	5,652,112
2.a – Studije za riječne slivove za prioritetne sustave	3,800,000
2.b – Sustavi za prognoziranje poplava	1,500,000
2.c – Podrška JPP	352,112
<u>UKUPNO</u>	80,000,000

Treba naglasiti da na troškove građenja snažno djeluju lokalni geomehanički uvjeti, metode građenja i brojni lokalni faktori za koje je izgledno da će se s vremenom mijenjati. Iz tog razloga u ovoj fazi nije moguće dati definitivne podatke o troškovima građenja svakog pojedinog sustava.

Pri analizi investicijske vrijednosti potprojekata (iz Prilogu A) korištena su sljedeća načela:

- Kad su tehnička rješenja bila razrađena i bile dostupne pouzdane procjene troškova, iste su uključene u izračune troškova;
- Kad tehnička rješenja nisu bila dostupna, korištene su prosječne cijene u skladu s ranije izgrađenim sličnim građevinama, vodeći računa o normativnim kriterijima koje su postavile Hrvatske vode kroz „Standardnu kalkulaciju radova u vodnom gospodarstvu.

Plan financiranja – izvori i korištenja

Investicijski troškovi koje neće financirati CEB pokrit će se vlastitim sredstvima Hrvatskih voda.

U prosincu 2005. usvajanjem Zakona o financiranju vodnoga gospodarstva uvedene su posebne namjenske naknade za održavanje postojećih građevina i izgradnju novih građevina, odnosno naknadu za uređenje voda i vodni doprinos. Prihode od tih naknada prikupljaju Hrvatske vode i oni predstavljaju njihov glavni resurs za podršku kapitalnim ulaganjima u građevine zaštite od poplava i financiranje troškova rada i održavanja regulacijskih i zaštitnih vodnih građevina.

Kapitalna ulaganja u sektor zaštite od poplava zadnjih su godina više ili manje konstantna u iznosu od oko 16 milijuna EUR godišnje. To se može smatrati objektivnom naznakom financijskih sposobnosti HV-a kad se oslanjaju isključivo na vlastite resurse uz doprinose iz državnog proračuna i primjereno je potrebama za sufinanciranje Projekta procijenjenima na oko 10 milijuna EUR godišnje. Treba spomenuti i da je Ministarstvo poljoprivrede pri izradi trogodišnjeg financijskog plana rezerviralo sredstva u Državnom proračunu za provedbu Projekta, uz predviđeno korištenje sredstava iz vlastitih izvora Hrvatskih voda tijekom provedbe *Projekta*.

CEB-ov zajam i plan povlačenja sredstava

Hrvatske vode očekuju da će se zajam povući u najmanje 2, a najviše 5 tranši, u skladu s apsorpcijskim kapacitetom *Projekta*. Očekuju da će čitav zajam u cijelosti biti raspoređen na prihvatljive izdatke do 31. prosinca 2018., očekivanog datuma dovršetka projekta. Previđeni datum zatvaranja projekta je 30. lipnja 2019.

Zajmoprimac očekuje da će CEB-ov zajam moći povući u jednakim tranšama od oko 10 milijuna EUR u svakoj od 4 godine provedbe.

Predviđa se da će Zajmoprimac tražiti rok povrata zajma od 20 godina uz fiksnu ili promjenjivu kamatnu stopu, uz razdoblje počeka do 5 godina.

Zbog očekivane visoke društvene vrijednosti Projekta, čemu je CEB aktivno pridonio svojom uključenošću tijekom ocjene, kao i zbog uspostavljenih čvrstih institucionalnih aranžmana, od Upravnog se vijeća traži da odobri subvenciju na kamatu s CEB-ovog Zakladnog računa u iznosu do 1 milijun eura izračunatom na temelju desetogodišnjeg zajma s 5 godina počeka.

PRILOG A Indikativna lista za CEB Projekt zaštite od poplava

	Naziv sustava zaštite od poplava/potprojekta	Cijena (€)	Cijena (kn)
1	Sustav zaštite od poplava gornja Sava	13.351.761	102.255.000
	Izgradnja nasipa Sava, desno zaobalje -Samobor, II,III,IV, V,VI i VII etapa, Gradna i Rakovica, Bistrec	5.418.787	41.500.000
	Sava I.o.- sanacija obaloutvrde kod Okunščaka,Rugvica,Oborovo,uzvodno od ustave Prevlaka,nizvodno od ustave Prevlaka,uzvodno od Dubrovčaka	7.126.031	54.575.000
	Retencija Kustošak- sanacija temeljnih ispusta s ulaznim i izlaznim građevinama te hidromehaničke opreme na branama , E i F3	806.942	6.180.000
2	Sustav zaštite od poplava donja Drava	692.952	5.307.000
	Drava-Dunav-rekonstrukcija nasipa kod Podravlja, rekonstrukcija	692.952	5.307.000
3	Sustav zaštite od poplava Dunav i donja Vuka	3.629.021	27.793.000
	Vukovar-rekonstrukcija obaloutvrde na potezu od ušća Vuke do Luke Vukovar	1.577.455	12.081.000
	Dunav - uređenje d.o. u Sotinu, nizvodno od Vukovara	2.051.566	15.712.000
4	Sustav zaštite od poplava srednja i donja Sava	9.571.798	73.306.000
	Rekonstrukcija desnog savskog nasipa na dionici od km 22+700 do km 24+370 između naselja Martinska Ves Desna i Ljubljaniica	983.738	7.534.000
	Izvođenje radova sanacije odrona lijeve obale Save u selu Štitaru izgradnjom obaloutvrde, rkm 275+770 do rkm 276+277 u cilju stabilizacije obale	1.437.480	11.009.000
	Sanacija lijeve obale Save u Slavonskom Brodu izgradnjom obaloutvrde od km 363+100 do km 363+700 u cilju stabilizacije obale	2.225.620	17.045.000
	Sanacije lijeve obale Save izgradnjom obaloutvrde na dionici od rkm 498+961 do rkm 499+761 u naselju Mlaka u cilju stabilizacije obale	1.880.515	14.402.000
	Rekonstrukcija desnoobalnog savskog nasipa i izgradnja zaštitnog zida od km 16+300 do km 27+255 (km 0+000-km 10+050,80) na dionici Save od Selišta Sunjskog do Graduse Posavske, od rkm 557+400 do rkm 568+300, na k.č. zemljišta u k.o. Gradusa Posavska, k.o.	3.044.444	23.316.000
5	Sustav zaštite od poplava na slivu Kupe	3.734.524	28.601.000
	Izgradnja retencije Ogulin, brane s pratećim građevinama na vodotoku Ogulinska Dobra na području naselja Turkovići kraj Ogulina, u cilju obrane od poplave Ogulina	3.295.536	25.239.000
	Sanacija desne obale rijeke Kupe izgradnjom obaloutvrde u naselju Brođani kraj Karlovcu u dužini od oko 285 m, na k.č. 2879 u k.o. Skakavac	438.987	3.362.000
7	Sustav zaštite od poplava na slivnom području Karašica-Vučica	1.066.913	8.171.000
	Švajcarija izgradnja akumulacije - višenamjenski gospodarski objekt, obrana od poplava, sport, navodnjavanje, ribarstvo (potok Bukvik kod Đurđenovca)	1.066.913	8.171.000
8	Višenamjenski objekt akumulacija Križ potok	7.081.419	54.233.333
	Križ potok - akumulacija, faza I,II,III	7.081.419	54.233.333

9	Sustav zaštite od poplava Donje Neretve	8.121.652	62.200.000
	Izgradnja sifona ispod Male Neretve	744.267	5.700.000
	Rekonstrukcija ustave (brane) na ušću Male Neretve	848.726	6.500.000
	Stabilizacija obala Male Neretve sa zaštitom zaobalja	2.611.464	20.000.000
	Obrana od poplava Grada Metkovića, desna obala Neretve	3.917.195	30.000.000
10	Sustav zaštite od poplava na slivu Krapine	5.027.721	38.505.000
	Izgradnja retencije Smiljanova Graba s pratećim građevinama na istoimenom pritoku Krapinice u cilju zaštite od plavljenja nizvodnog područja i područja Općine Đurmanec i Grada Krapina	4.304.998	32.970.000
	Regulacija i uređenje korita rijeke Krapinice u gradu Krapini, km 18+637-19+037 u cilju zaštite od plavljenja centra naselja	722.723	5.535.000
11	Višenamjenski objekt akumulacija Šumetlica	20.153.188	154.344.000
	Izgradnja akumulacije Šumetlica, brane s pratećim građevinama i protuerozijskih pregrada na vodotoku Šumetlica u k.o. Šumetlica u dvije etape izgradnje u cilju vodoopskrbe i obrane od poplava	20.153.186	154.344.000
12	Sustav zaštite od poplava Mura i gornja Drava	1.632.165	12.500.000
	Rekonstrukcija glavnog Murskog nasipa, km 16+425-22+594	914.012	7.000.000
	Rekonstrukcija glavnog Murskog nasipa, km 22+594-25+912	718.152	5.500.000
15	Sustav zaštite od poplava na slivu Bednje	284.780	2.181.000
	Sanacija pregradnog profila i kaskadskog brzotoka na jezeru Trakošćan	284.780	2.181.000
	SVEUKUPNO s PDV-om (eur /kn)	74.347.888	569.396.333
	tečaj 1 euro= 7,65854 kn		

PRILOG B

Organizacijska struktura provedbe Projekta zaštite od poplava

